

Ruch wydawniczy w Krakowie w latach 1945—1948 (Szkic informacyjny)

Kultura polska była systematycznie i świadomie niszczone w czasie pięciu lat okupacji przez hitlerowców za pomocą różnych metod i środków. Doprowadziło to do znacznego wyłomu w kulturze narodu, spowodowało rozproszenie i zniszczenie dużej ilości dóbr materialnych, zagładę wielu wybitnych Polaków. Wyzwolenie Polski z okupacji hitlerowskiej w 1945 roku otworzyło nowy etap w życiu państwa. Nastąpiły przeobrażenia polityczne, ekonomiczne i społeczne, otwierając drogę rozwojową narodowej kulturze. Głównym założeniem polityki kulturalnej lat powojennych stała się demokratyzacja kultury, "kultura dla mas"; chodziło o daleko idące zdemokratyzowanie kultury i maksymalne jej upowszechnienie.

Straty w książkach polskich na skutek działalności okupanta i zniszczeń wojennych były oceniane w 1945 roku na 95 %¹. Sytuacja w księgozbiorach bibliotecznych przedstawiała się następująco: w miastach 1 książka przypadała przeciętnie na 11 mieszkańców, w środowisku wiejskim na 65, natomiast na Ziemiach Odzyskanych książki polskiej nie było wcale². W takiej sytuacji na ziemiach polskich odradza się ruch wydawniczy.

Fakt wyzwolenia kraju daje wszystkim firmom wydawniczym okresu przedwojennego możliwość wznowienia swojej działalności. Charakterystyczną cechą okresu lat 1945-1948 jest zróżnicowany obraz rynku wydawniczego. Przeważają w nim wydawcy prywatni, obok których szybko rozwijają się wydawnictwa typu spółdzielczego i państwowego. Powstają w tych latach spółdzielnie wydawnicze, jak: Spółdzielnia Wydawnicza "Czytelnik" (1944), Spółdzielnia Wydawnicza "Książka" (1945), Spółdzielnia Wydawnicza "Wiedza" (1946), Polskie Wydawnictwo Muzyczne (1945), Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych (1945) i inne placówki wydawnicze różnych resortów państwowych³. Państwo przejmuje większe drukarnie i przekazuje niektóre z nich społecznym instytucjom wydawniczym. W rękach państwa ludowego znajdują się drukarnie, papier i surowce, co stwarza możliwość kontroli i planowania wydawnictw zgodnie z potrzebami mas. Powstają duże wydawnictwa państwowe i społeczne zbudowane na zasadach pełnej samowystarczalności technicznej, polegającej na posiadaniu własnych drukarni, składów i transportu, których celem nie tyle był zysk, co służba idei i upowszechniania kultury. Propaganda ozytelniotwa i szeroko zakrojone akcje oświatowe to ówczesne zadania wydawnictw państwowych i społecznych. Ustawa o bibliotekach z 17 kwietnia 1946 roku o sieci bibliotek powszechnych stworzyła podstawową przesłankę rozwoju ruchu wydawniczego; powstanie bibliotek i zwiększenie ilości ozytelników, program upowszechnienia książki powodował odmiennosć sytuacji od przedwojennej⁴.

Początki produkcji wydawniczej po wojnie były żywiołowe, wydawcy nie uzgadniali między sobą planów, państwo nie miało zbyt wielkiego wpływu na kierunki działalności wydawców. Wydawcy, przede wszystkim indywidualni, dążyli do uzyskania maksymalnej ceny i nakładu, co było w tym czasie możliwe z powodu braku nadzoru państwa nad tymi sprawami. W rezultacie jednak działalności dużej grupy wydawnictw, działających jako instytucje państwowe, przedsiębiorstwa

prywatne lub spółdzielnie autorskie w roku 1945 wydrukowano 1078 książek o nakładzie 10,4 milionów egzemplarzy⁵. Na przełomie lat 1945 i 1946 w polityce wydawniczej na owo wysunęły się dwa zagadnienia: sprawa planu wydawniczego i problem kalkulacji ceny książki⁶. W trosce o udostępnienie taniej i dobrej książki społeczeństwu oraz planowe i celowe wykorzystanie środków materialnych w postaci papieru i drukarni, Ministerstwo Informacji i Propagandy wydało Okólnik nr 3 z dnia 17 stycznia 1946 roku z powołaniem się na artykuł I Dekretu PKWN z dnia 7 września 1944 roku o zakresie działalności i organizacji Resortu Informacji i Propagandy⁷.

Okólnik nakładał na wszystkie przedsiębiorstwa wydawnicze obowiązek nadesłania do 1 lutego 1946 roku do Wydziałów Publikacji i Departamentu Propagandy sprawozdań z dotychczasowej działalności wydawniczej wraz z planem pracy za pierwsze półrocze 1946 roku. Od chwili wejścia w życie okólnika sprawozdania i plany półroczne miały być nadsyłane do dnia 15 lipca i 15 stycznia każdego roku. Plan miał zawierać następujące informacje: w jakim stadium znajdują się przygotowane do druku książki, broszury czy mapy, przybliżony termin wydania planowanej pozycji, dane o wysokości nakładu i cenie. O wszelkich zmianach lub dodatkowych pracach w wydawnictwach wydawca zobowiązany był natychmiast informować Ministerstwo. Można sądzić, że wydanie tych zarządzeń miało na celu planowe zaspokojenie potrzeb czytelników, opanowanie chaosu na rynku wydawniczym poprzez zapobieganie dublowania wydawnictw, a także oszczędność brakującego stale papieru oraz pieniędzy⁸.

W latach 1945/1946 nakłady książek były duże, zamykały się w granicach od 10 do 100 tysięcy egzemplarzy jednego tytułu⁹. Książka w tym okresie była stosunkowo tania, stąd pełniejsze jej rozpowszechnienie wśród masowego odbiorcy. Rok 1946 stał się okresem doskonałej koniunktury wydawniczej; na rynku pojawiło się 3248 tytułów książek

i broszur, czyli około 51 % produkcji wydawniczej roku 1937, przy czym nakłady były znacznie wyższe w porównaniu z latami przedwojennymi¹⁰. W roku tym powstały już pierwsze plany wydawnicze poważniejszych firm i można też zaobserwować bardziej usystematyzowaną pracę redakcyjną wydawców¹¹.

W roku 1947 nastąpił wzrost cen papieru, co automatycznie doprowadziło do podniesienia ceny książek. Równocześnie wzrosła poważnie ilość wydawanych pozycji w porównaniu z rokiem 1946. Realizacja ustawy bibliotecznej nie przyniosła jednak spodziewanych zmian na rynku wydawniczym na skutek tego, że odbudowa bibliotek i zakładanie nowych zaledwie rozpoczęto. Te czynniki złożyły się na przyrost ilości książek w magazynach, zaś wzrost cen książek i malejące nakłady ograniczyły możliwość jej upowszechniania. Rok 1947 był też w dalszym ciągu okresem chaotycznej, bezplanowej produkcji; wydrukowano w nim 3266 książek o nakładzie 49,5 miliona egzemplarzy¹². Dodać trzeba, że o wyborze książek do druku decydowały indywidualne inicjatywy, co spowodowało ukazanie się na rynku wydawniczym obok książek wartościowych dużej ilości tytułów mało potrzebnych, a często nawet - jak pisano na łamach "Odrodzenia" - szkodliwych¹³.

Kontrolę nad działalnością wydawniczą prowadził Główny Urząd Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk, tu też znajdował się rejestr wydawców, a Ministerstwo Informacji i Propagandy przydzielało papier, co również było jednym ze środków kontroli państwowej. Główny Urząd Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk powołany został dekretem z dnia 5 lipca 1946 roku. Do zadań Głównego Urzędu należał nadzór nad prasą, publikacjami i widowiskami w zakresie przewidzianym w przepisach prawnych oraz kontrola rozpowszechniania wszelkiego rodzaju utworów za pomocą druku, obrazu i żywego słowa¹⁴.

W omawianych latach polityka wydawnicza państwa zakładała reedycję najważniejszych dzieł literatury polskiej i światowej przy jednoczesnym ograniczeniu produkcji książek bezwartościowych. 5 lipca 1945 roku Krajowa Rada Narodowa podjęła uchwałę o wydaniu narodowym Dzieł Adama Mickiewicza¹⁵. Natomiast 9 kwietnia 1946 roku ogłoszono dekret zobowiązujący sześciu wydawców, między innymi Państwowy Instytut Wydawniczy, Spółdzielnię Wydawniczą "Czytelnik", Spółdzielnię Wydawniczą "Książka", Spółdzielnię Wydawniczą "Wiedza", "Gebethnera i Wolffa" do opublikowania w ciągu pięciu lat dzieł zebranych największych pisarzy polskich¹⁶. Dnia 9 kwietnia 1946 roku wydano także drugi dekret, który zawiesił na pięć lat wynikające z ustawy o prawie autorskim uprawnienia do wydawania drukiem dzieł literackich następujących niezwykłych wybitnych pisarzy polskich: Adolfa Dygasińskiego, Teodora-Tomasza Jeża, Marii Konopnickiej, Elizy Orzeszkowej, Bolesława Prusa, Władysława Reymonta, Henryka Sienkiewicza, Andrzeja Struga, Stanisława Witkiewicza (ojca), Stanisława Wyspiańskiego, Gabrieli Zapolskiej i Stefana Żeromskiego. Zezwolenia na wydanie drukiem dzieł wymienionych autorów udzielić mógł Minister Kultury i Sztuki osobom mającym kwalifikacje wydawnicze, pod warunkiem zastosowania się do odpowiednio ustalonej kalkulacji, zapewniającej odpowiedni poziom wydawniczy oraz po uiszczeniu przez wydawcę odpowiednich opłat¹⁷.

Dążąc do możliwie najszybszej normalizacji stosunków księgarskich, zwołano 23 września 1945 roku w Warszawie pierwsze po wojnie walne zebranie członków Związku Księgarzy Polskich. Stało się ono ogólnopolskim zjazdem księgarzy. Poza wieloma uchwałami, wyborem Zarządu Głównego, Komisji Weryfikacyjnej dokonano podziału sieci terenowej Związku Księgarzy Polskich na dziesięć kół okręgowych. Jednym z nich było Koło Krakowskie. Na czele Krakowskiego Koła stał prezes Tadeusz Zapiór, sekretarzem mianowano dra Ignacego Zarębskiego. Członków Zarządu stanowili: Stanisław Bicz,

Zygmunt Banek, Karol Holeksa, Adam Machowski i Feliks Pieczętkowski¹⁸. W 1946 roku wszystkie wydawnictwa państwowe, spółdzielcze i prywatne zrzeszyły się w Polskie Towarzystwo Wydawców Książek, które działało do 1950 roku¹⁹.

Pod koniec 1947 roku wprowadzono nakaz wpisu firm do państwowego rejestru wydawców, przy czym wydawcy spółdzielczy i prywatni rejestrowali się w Ministerstwie Handlu Wewnętrznego, a firmy państwowe w Prezydium Rady Ministrów. Wpis do rejestru był równocześnie zezwoleniem na prowadzenie działalności wydawniczej, a to doprowadziło do zmniejszenia liczby wydawców²⁰. Od roku 1948 następuje powolne ograniczanie działalności wydawców prywatnych między innymi poprzez wprowadzenie nowego cennika na prace drukarskie i papier, który przewidywał niższe ceny dla wydawców państwowych.

Polski ruch wydawniczy odrodził się po wojnie nie tylko w innej formie organizacyjnej, ale także zmieniony został w samej swej istocie. Wielokrotnie wzrosła ilość wydawanych książek w porównaniu z latami przedwojennymi, bardzo zmieniła się i wzbogaciła ich tematyka²¹. Głód książki jako zjawisko masowe postawił przed pisarzami i wydawcami większe i innego rodzaju zadania niż przed rokiem 1939. Społeczeństwo zaczęło wykazywać nowe potrzeby i zainteresowania literaturą popularnonaukową, rolniczą, lekarską, ekonomiczną, podręcznikami akademickimi. Literatura piękna, czytana dawniej przede wszystkim przez inteligencję, zyskuje po 1945 roku nowego czytelnika w masach robotniczych i chłopskich, i zaczyna się rozchodzić w milionach egzemplarzy.

Wśród wydawanych książek pojawiły się dzieła o nowej tematyce; znalazły w nich odbicie: zbrodnie hitlerowskie lat okupacji, sprawy stosunków polsko-niemieckich, problematyka Ziemi Zachodnich oraz Północnych. Rynek księgarski zalała fala druków urzędowych i instrukcji administracji państwowej oraz gospodarczej. Nieliczne były tytuły książ-

zek związane z podstawową literaturą marksistowską lub dotyczącą zagadnień socjalizmu. Nie wznawiano rewolucyjnych dzieł działaczy robotniczych, pisarzy dwudziestolecia, nie-liczne były przekłady pisarzy radzieckich.

Różnorodnie przedstawiała się geografia wydawnicza. W czołówce miast polskich, które wyróżniały się ilością wydanych tytułów i nakładów książek w roku 1945 znajdowały się dwa: Kraków z 277 tytułami i Warszawa z 217 tytułami. Kolejne miejsca zajmowały: Poznań - 134, Łódź - 102. Trzecią grupę tworzyły miasta: Lublin - 57, Kielce - 20. W czwartej, ostatniej grupie znajdowały się: Wrocław i Rzeszów po 8, Gdańsk - 6, Szczecin - 4, Białystok - 2, Olsztyn - 1. Na Śląsku wydano łącznie 89 tytułów, na Pomorzu - 31²².

W 1946 roku nadal Kraków i Warszawa tworzą czołówkę, z tym, że nastąpiły zmiany w stosunku do roku ubiegłego: Warszawa wydała 992 tytuły, Kraków tylko 691. Oba te miasta w działalności wydawniczej przewyższają pozostałe ośrodki o około 300 tytułów. W drugiej grupie znalazły się miasta: Poznań - 247 tytułów i Łódź - 192 tytuły. Trzecią grupę tworzyły: Lublin - 97, Wrocław - 83 tytuły. W ostatniej grupie znalazły się: Kielce - 42, Gdańsk - 30, Rzeszów - 29, Szczecin - 12, Olsztyn - 10. W tym roku na Śląsku wydano 309 tytułów, a na Pomorzu - 95.

W roku 1947 w ruchu wydawniczym następuje dalsza zmiana. Centrum wydawniczym staje się Warszawa, wydając 1792 tytuły; Kraków zajmuje drugie miejsce z ilością - 741 tytułów. Na trzecim miejscu jest Poznań z 354 tytułami oraz Łódź z 192 tytułami. Czwartą grupę tworzą miasta: Wrocław - 167 oraz Lublin 115 tytułów. Ostatnią grupę reprezentują: Kielce - 70 oraz Gdańsk - 69 pozycji. Na Śląsku ukazało się w tym czasie 340 tytułów, zaś na Pomorzu tylko 74 pozycje.

Inaczej przedstawiała się sprawa z wydawaniem czasopism na terenie Polski. Głównym ośrodkiem wydawniczym stała się Warszawa z następującymi ilościami tytułów czasopism: 1945 rok - 117, 1946 rok - 286, 1947 rok - 361; Kra-

ków był na drugim miejscu: 1945 rok - 43, 1946 rok - 80, 1947 rok - 79. W drugiej grupie obok Krakowa występowały: Poznań - (1945 rok - 40, 1946 rok - 66), Łódź - (1945 rok - 39, 1946 rok - 69), Śląsk - (1945 rok - 35, 1946 rok - 54), Pomorze - (1945 rok - 23, 1946 rok - 35). W trzeciej grupie znalazły się: (1945 rok) - Lublin - 15, Kielce - 14, Wrocław - 12, (1946 rok) - Gdańsk - 28, Lublin 24, Wrocław 27. W roku 1947 z grupy drugiej odpada Pomorze, natomiast co do pozostałych miast utrzymuje się kolejność z lat poprzednich: Kraków - 79, Poznań 71, Łódź - 66. Na Śląsku ukazało się w tym czasie 58 tytułów. Trzecią grupę tworzą Wrocław - 27 oraz Gdańsk - 22 tytuły. Na Pomorzu wydano w tym okresie 25 tytułów²³.

Dnia 18 stycznia 1945 roku wojska radzieckie wyzwoliły i ocaliły Kraków przed zniszczeniem. Kraków ominęły liczne bombardowania i te zniszczenia wojenne, które w innych miastach polskich pozostawiły ruiny i straty ludności. Dzięki temu życie kulturalne po wyzwoleniu mogło się tu rozwinąć prawie natychmiast. W wyzwolonym od hitlerowskiego okupanta Krakowie rozpoczynają prace prywatne wydawnictwa, z tym, że wiele z nich kontynuuje działalność wydawniczą prowadzoną w czasie wojny. W Krakowie w latach 1945-1947 było pięćdziesięciu siedmiu prywatnych wydawców, stawiło to nasze miasto na drugim miejscu po Warszawie, gdzie ich liczba wynosiła 63. Ogólnie w Polsce w latach 1945-1947 zarejestrowano 264 wydawców lub księgarzy zajmujących się wydawaniem książek. Dane te są jednak niepełne, gdyż nie wykazują ponad 300 osób, wydających swoje utwory własnym nakładem lub finansujących z jakiejś okazji wydanie jednej lub dwóch książek²⁴. Wydawcy i księgarze krakowscy mieli po wojnie o wiele łatwiejszy start niż w innych miastach. Przede wszystkim ocalały im zapasy książek w sortymentach i składach hurtowych. W wielu przypadkach były to pozycje o dużej wartości nabywane najczęściej antykwarycznie. Poza tym większość prywatnych wydawców w czasie wojny wydała

sporo pozycji, uzyskują znaczne zarobki i możliwość przygotowania nowości²⁵. Dla pierwszych lat powojennych najbardziej charakterystyczną jest grupa wydawców prywatnych; ich udział w 1945 roku wynosił aż 55 %, a w 1947 roku - 48 %²⁶. Działalność prywatnych wydawców tego okresu charakteryzuje duże rozdrobnienie o czym świadczy fakt, że większość z nich wydawała 1-5 książek, przy czym połowa to wydawcy zaledwie 1-2 książek. W latach 1945-1947 spośród prywatnych wydawców tylko 6 wydało ponad 30 książek, a 18 zaledwie 10²⁷.

W powojennym Krakowie grupę prywatnych wydawców tworzą: Stefan Kamiński, Mieczysław Kot, Firma "S. A. Krzyżanowski" Mariana Krzyżanowskiego, była firma Teodora Gieszczykiewicza, "Wiedza-Zawód-Kultura", Tadeusz Zapiór, Jakub Mortkowiec, Feliks Pieczętkowski i Ska, Krakowskie Towarzystwo Wydawnicze Z. Banek i Ska, "Przełom" B. Golecki i Ska, Tadeusz Radliński, Exlibris, Księgarnia Lingwistyczna, Księgarnia Powszechna O. Seidena, Wydawnictwo Bajek i Baśni, Wydawnictwo Książek Popularnych.

Największą produkcją wydawniczą w grupie wydawców prywatnych, charakteryzującą się również najbogatszą tematyką, reprezentował w Krakowie Stefan Kamiński. Wydał on w okresie powojennym 108 książek, wśród nich książki naukowe z różnych dziedzin, jak: prawo, przyroda, religia, encyklopedie i słowniki, a także poezja, dramat, powieści, książki dla dzieci oraz lektury szkolne. Księgarnia Stefana Kamińskiego mieściła się przy ulicy Podwale 6. Posiadała program wydawniczy nakreślony w czasie wojny, który realizowano po wyzwoleniu. Stefan Kamiński wydał: z literatury pięknej - 14 tytułów, z literatury dla dzieci i młodzieży - 8²⁸. Mniejszą ilość prezentują inne dziedziny wiedzy, a to: historia - 3 tytuły, przyroda - 4, technika - 3, nauki polityczne - 7 tytułów²⁹. Poza tym w wydawnictwie Stefana Kamińskiego ukazało się: z geologii - 1 tytuł, z psychologii - 1, z rolnictwa - 1, z muzykologii - 2, z malarstwa - 1,

z językoznawstwa - 1 oraz podręczniki dla szkół - 4 tytuły, słowniki - 2, mapy - 2, 1 ktury dla szkół - 4 tytuły³⁰.

Mieczysław Kot wydawał w latach 1945-1947 zarówno teksty literackie, jak i bajki oraz książeczki obrazkowe dla dzieci (łącznie 55 pozycji w latach 1945-1947). W serii Biblioteka Arcydzieł Poezji i Prozy wydał - 22 tytuły, a w serii Biblioteka Historyczna "Przeszłość-Przyszłość" - 6 tytułów, z literatury pięknej dla dzieci i młodzieży - 3 tytuły³¹. Księgarnia i Wydawnictwo M. Kota mieściło się w Krakowie przy ulicy Floriańskiej 44.

W 1945 roku do swojego starego lokalu przy linii A-B w Rynku Głównym w Krakowie wrócił Marian Krzyżanowski i prowadził księgarnię sortymentową, skład nut, antykwariat i wydawnictwo książek głównie dla dzieci³². Firma ta posiadała bogatą tradycję, bowiem została założona w 1870 roku przez Stanisława Andrzeja Krzyżanowskiego, a w 1922 roku jej właścicielem zostaje po śmierci ojca - Marian Krzyżanowski. W okresie międzywojennym, zachowując istniejącą nazwę placówki, wydał on serię albumów w pięknej szacie graficznej. W 1943 roku przy przymusowym przenoszeniu się z lokalu w Rynku Głównym do lokalu przy Placu Wolności część majątku firmy, jak również cenne archiwum uległo zniszczeniu lub rozproszeniu³³. W lokalu tym w czasie wojny Marian Krzyżanowski prowadził głównie antykwariat, który stał się wówczas miejscem schronienia dla wielu osób bardzo często spoza zawodu księgarskiego. W początkowym okresie działalności powojennej firma Mariana Krzyżanowskiego wydała: z literatury pięknej dla dzieci i młodzieży - 4 tytuły, z medycyny - 1 tytuł³⁴.

Bardzo bogatą tradycję wydawniczą miała księgarnia muzyczna przy ulicy św. Jana 3, założona w 1897 roku przez Jana Drozdowskiego, Antoniego Piwowarskiego i Teodora Gieszczykiewicza. W rok później firma przeszła na własność Teodora Gieszczykiewicza i Antoniego Piwowarskiego³⁵. Teodor Gieszczykiewicz jako absolwent krakowskiego konserwatorium

w klasie gry organowej wniósł do spółki znajomość dzieła nutowego, techniczną wiedzę muzyczną i zmysł piękna³⁶. Firma ta poprzez działalność wydawniczą w zakresie nut odegrała dużą rolę w rozwoju kultury muzycznej w kraju, między innymi dzięki podjęciu po raz pierwszy w Polsce edycji dzieł kompozytorów Młodej Polski, takich jak Karol Szymanowski, Ludomir Różycki i inni. W 1933 roku po śmierci Antoniego Piwowarskiego wydawnictwo przejmuje i prowadzi pod własną firmą Teodor Gieszczykiewicz. W dziale wydawniczym prowadzi on kontynuację pozycji muzycznych z uwzględnieniem muzyki kościelnej. W 1942 roku księgarnię i wydawnictwo muzyczne przejmuje Tadeusz Zapiór w imieniu cichej spółki składającej się z czterech osób: Zygmunta Banka, Józefa Chodorowskiego, Aleksandra Ślapy i Tadeusza Zapióra. Nie zmieniając nazwy firmy ze względu na czas okupacji i związane z tym trudności, prowadzą oni działalność głównie konspiracyjną. Powoduje to aresztowanie i śmierć w obozie Jacka Ślapy (brata Aleksandra Ślapy) i Józefa Chodorowskiego. Po wojnie Tadeusz Zapiór rozwinął działalność wydawniczą w byłej firmie Teodora Gieszczykiewicza. Wydawnictwo to miało na swoim koncie pozycje: z muzykologii - 20 tytułów, z literatury dla dzieci i młodzieży - 21 tytułów³⁷.

Tadeusz Zapiór po przejęciu Księgarni Polskiej i zmianie nazwy na "Wiedza-Zawód-Kultura" rozwija działalność wydawniczą z dziedziny książek i podręczników zawodowych. Jego firma ma określony charakter profilu wydawniczego i w latach 1945-1947 ukazuje się 16 pozycji. Tadeusz Zapiór wydaje w początkowym okresie działalności wydawniczej: z filozofii - 1 tytuł, z prawa - 1 tytuł, z techniki - 2 tytuły³⁸.

W 1905 roku w Warszawie rozpoczyna działalność wydawnictwo Jakuba Mortkowicza. Po zakończeniu drugiej wojny światowej do Krakowa przyjeżdża żona Jakuba Mortkowicza z córką Hanną Mortkowicz-Olozakową i w 1946 roku podejmują działalność wydawniczą pod niezmienną nazwą firmy Wy-

dawniotwo Jakuba Mortkowicza, które miało swoją siedzibę w Krakowie przy ulicy Krupniczej 22. Firma rozpoczyna swoje powojenne działania od wydania cyklu barwnych reprodukcji z obrazów najwybitniejszych malarzy polskich różnych epok w trzech w ilości dwóch tytułów. W słynnej przed wojną serii "Pod znakiem poetów" ukazują się nowe tomy poezji w ilości trzech tytułów. Wspólnie z Wydawnictwem "Dobra Książka" we Wrocławiu firma Mortkowicza wydaje utwory Stefana Żeromskiego w ilości czterech tytułów³⁹. Wydawnictwa dla dzieci i młodzieży były otaczane przez firmę J. Mortkowicza największą troską, jeśli chodzi o poziom artystyczny, literacki i pedagogiczny. Z literatury dla dzieci i młodzieży wydano w tej firmie 8 tytułów⁴⁰.

W 1946 roku w Krakowie powstaje Spółka Wydawnicza Feliks Pieczętkowski i Ska przy ulicy Krowoderskiej 31 w pomieszczeniu wynajętym od firmy Gebethner i Wolff. Feliks Pieczętkowski pracował od listopada 1946 roku w księgarni Teodora Gieszczykiewicza, którą zostawił, organizując własne wydawnictwo. Miał na swym koncie kilkanaście cennych pozycji z różnych dziedzin wiedzy: z literatury dla dzieci i młodzieży - 2 tytuły, z kultury - 1 tytuł, z nauki o książce - 1 tytuł, z przyrody - 1, z materiałoznawstwa - 1. Firma ta wydaje również pozycje z beletrystyki⁴¹.

Po zerwaniu współpracy z Tadeuszem Zapiórem do ruchu wydawniczego przystępuje Zygmunt Banek, tworząc w 1946 roku Krakowskie Towarzystwo Wydawnicze Z. Banek i Ska⁴². Zygmunt Banek wydaje: z beletrystyki - 4 tytuły, z literatury dla dzieci i młodzieży - 1 tytuł, z matematyki - 1 tytuł, z gospodarstwa domowego - 1 tytuł, z technologii - 1 tytuł.

Spółka Wydawnicza "Przełom" B. Golecki i Ska działająca w Krakowie jako pierwsza w Polsce przystąpiła do wydawania "Biblioteki Arcydzieł Literatury Polskiej" i z tej serii ukazało się 19 tytułów, z prozy - 2 tytuły, z poezji - 2 tytuły, mapy w ilości - 5 tytułów⁴³. Wydawnictwo Tade-

usza Radlińskiego w Krakowie w latach 1945-1948 wydaje podręczniki dla szkół powszechnych z zakresu przyrody, geografii i historii. Nakładem "Exlibris" w Krakowie ukazał się 1 katalog muzealny, 1 mapa fizyczna oraz dwa tytuły z historii, natomiast Księgarnia Lingwistyczna w Krakowie drukuje w latach 1945-1948 samouczki do nauki języków obcych.

Księgarnia Powszechna O. Seidena przed wojną wydawała książki prawnoze. Po wojnie w latach 1945-1948 wydaje 46 książek, nie mając ustalonego programu wydawniczego. Są to podręczniki licealne, książki prawnoze, książki dla dzieci i młodzieży oraz książki popularnonaukowe. Serie powojenne proponowane przez Księgarnię Powszechną O. Seidena to: Biblioteka Naukowa dla Młodzieży, Biblioteka Wzorów Prawnozozych, Biblioteka Tekstów Ustaw, Biblioteka Umiejętności Prawnych i Politycznych oraz Biblioteka Angielska⁴⁴.

Wydawnictwo Bajek i Baśni drukuje w latach 1946-1947 w seriach książki dla dzieci, jak: "Kukuryku, Wesołe Bajki i Powiastki", "Skarb Bajek i Baśni" oraz "Najmilsze Baśnie i Bajeczki". Wydawnictwo Książek Popularnych w Krakowie wydaje po wojnie w większości książki dla dzieci w seriach: "Biblioteczka: Świat Prawdziwych Baśni" oraz "skrótty" podręczników historii.

Umieszczony w aneksie alfabetyczny wykaz autorów i tytułów książek wydanych w Krakowie po wojnie przez prywatnych wydawców najpełniej przedstawia ich dorobek wydawniczy. Natomiast rzeczywistą wielkość produkcji wydawniczej krakowskich prywatnych wydawców w latach 1945-1948 przedstawia tabela 1.

Produkcja wydawnicza krakowskich prywatnych wydawców
w latach 1945-1948

Wydawcy	1945	1946	1947	1948
Gieszczykiewicz T.	12	15	7	3
"Glob" Chodorowicz	2	4	3	-
Kamiński S.	30	63	44	22
Kot M.	-	13	38	30
Krak. Tow. Wydaw. Banek i Ska	-	26	12	10
Krzyżanowski M.	9	12	5	1
Księgarnia Lingwistyczna	4	5	1	1
Księgarnia Powszechna Seidena O.	4	21	16	5
Mortkowicz J.	7	17	4	5
"Przełom" Sp. Wydaw.	16	19	20	3
"Wiedza-Zawód-Kultura"	4	7	14	16
Wydaw. Bajek i Baśni	-	25	32	-
Wydaw. Książek Popul.	-	10	13	13

Drugą grupę wydawców w powojennym Krakowie stanowią wydawcy spółdzielczy i państwowi: Spółdzielnia Wydawnicza "Czytelnik", "Polskie Wydawnictwo Muzyczne", Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

Spółdzielnia Wydawnicza "Czytelnik" powstała w październiku 1944 roku w Lublinie z inicjatywy Jerzego Borejszy jako pierwsza socjalistyczna instytucja wydawnicza. W dniu 15 października 1944 roku odbywa się Walne Zgromadzenie Spółdzielni, ustanowienie Statutu i dokonanie wyboru Rady Nadzorczej. Powołania Zarządu Głównego w składzie: Jerzy Borejsza, mjr Zofia Dembińska i Maria Kuzańska, dokonała Rada Nadzorcza na posiedzeniu w dniu 28 października 1944 roku⁴⁵. "Czytelnik" skupiał znanych działaczy politycznych, społecznych, kulturalnych działających w PKWN i Rządzie Tymczasowym. Od początku swej działalności wydaw-

niczej "Czytelnik" propaguje zasady nowej polityki wydawniczej, będąc niejako współtwórcą nowego programu upowszechniania kultury. "Czytelnik" za pomocą swych wydawnictw dąży do aktywizacji społecznej i kulturalnej nowych czytelników z kręgów robotniczo-chłopskich⁴⁶. Tworząc socjalistyczne przedsiębiorstwo wydawnicze, oparto się na zasadzie objęcia całościowego cyklu produkcji książki i czasopisma w jednej instytucji. Spółdzielnia Wydawnicza "Czytelnik" prowadziła następujące działy: prasowy, wydawnictw książkowych, kolportażu, ogłoszeń, oświatowo-kulturalny oraz budowlany. Spółdzielnia prowadziła także Delegatury w miastach wojewódzkich, natomiast w miastach powiatowych miała swych pełnomocników⁴⁷.

W Krakowie Delegatura "Czytelnika" powstała 1 lutego 1945 roku i objęła bardzo dobrze wyposażoną Drukarnię Narodową oraz czasowo dawną drukarnię "Ilustrowanego Kuriera Codziennego". Rozpoczęła działalność wydawniczą w zakresie prasowym i wydawała następujące czasopisma: "Dziennik Krakowski" (później zmiana tytułu na "Dziennik Polski"), "Głos Pracy", "Młoda Rzeczpospolita", "Naprzód", "Odrodzenie", "Przegląd Artystyczny", "Przekrój", "Przyjacieł", "Świerszoczyk", "Twórczość", oraz "Życie Nauki". Nakłady czasopism "Czytelnika" można prześledzić na podstawie przeciętnego nakładu miesięcznego; przedstawiał się on następująco dla dzienników - 1945 rok:

12 000 000, 1946 rok: 18 000 000, 1947 rok: 25 771 000, 1948 rok: 28 951 000 oraz dla periodyków - 1945 rok: 120 000, 1946 rok: 2 075 000, 1947 rok: 3 836 000, 1948 rok: 9 842 000.

Spółdzielnia Wydawnicza "Czytelnik" jako pierwsza wydaje w 1945 roku książki. Produkcja roczna książek układa się w sposób następujący: 1945 rok: 65 tytułów o nakładzie 1 588, 1946 rok: 122 tytuły o nakładzie 1 960, 1947 rok: 116 tytułów o nakładzie 2 234, 1948 rok: 181 tytułów o nakładzie 3 364⁴⁸.

Aby udostępnić książkę szerszym kręgom odbiorców "Czy-

telnik uruchamia z dniem 1 grudnia 1947 roku pierwszy w Polsce klub książki pod nazwą "Klub Literacki Odrodzenia". Równocześnie przy tygodniku "Przekrój" powstaje drugi klub pod nazwą "Klub Dobrej Książki". Oba te kluby są od siebie niezależne, wydają inne dzieła i przynależność do jednego z nich nie wyklucza przynależności do drugiego. Członkiem klubu mógł zostać każdy po wypełnieniu i przesłaniu do Redakcji Klubu deklaracji członkowskiej. Książki rozprowadzane przez Kluby posiadały 30 % zniżkę⁴⁹. Spółdzielnia Wydawnicza "Czytelnik", chcąc w pełni rozwiązać zagadnienie umiarkowania czytelnictwa, tworzy Tygodniową Bibliotekę Obiegową. TBO oraz kluby książki działające razem tworzą dwa nurty, którymi literatura piękna docierała do szerokich mas czytelników⁵⁰. Szeroko prowadzona akcja audycji autorskich, zespołów "żywego słowa", bibliotek ruchomych na wsi oraz miejskich bibliotek obiegowych - to szereg akcji nowej wydawniczej instytucji.

Książki wydawane przez "Czytelnika" były od początku nie tylko poprawnie wykonane, ale ich układ typograficzny cechowała staranność i przemyślane elementy graficzne. Były to niemal przodujące wydawnictwa w tym okresie. Możliwie staranne niskie kalkulowanie wydawnictw książkowych "Czytelnika" w estetycznej szacie graficznej było założeniem wydawcy⁵¹. W Drukarni Narodowej nakładem "Czytelnika" wyszły pierwsze książki popularnej po wojnie serii klubów czytelniczych: Klubu Literackiego Odrodzenia, Klubu Dobrej Książki, pierwsze podręczniki akademickie, pierwsze słowniki obcojęzyczne, pierwsze wielobarwne książki dla dzieci oraz teki graficzne. "Czytelnik" po wojnie wydaje: z lektur i podręczników dla szkół - 32 tytuły, z beletrystyki - 19 tytułów, z literatury dla dzieci i młodzieży - 10 tytułów, charakterystyki i pomoce naukowe - 6, poezje - 6, prawo - 6 oraz filozofia - 2 tytuły⁵².

Po wojnie wznowia w Krakowie swą działalność najstarsza polska instytucja wydawnicza - Zakład Narodowy im. Os-

solińskich. Faktem, świadczącym o tym jest uruchomienie w Krakowie w 1945 roku księgarni "Ossolineum", a od 1946 roku ośrodka wydawniczego⁵³. W 1946 roku Ossolineum wydaje dwie książki w nakładzie 30 500 egzemplarzy, a w 1947 roku - 14 książek w nakładzie 132 tysięcy egzemplarzy. Jesienią 1947 roku działalność edytorska Ossolineum zostaje przeniesiona do Wrocławia, gdzie następuje szybki rozwój tej instytucji. W Krakowie Ossolineum wydaje z literatury pięknej w Serii I Biblioteki Narodowej - 9 tytułów, a w Serii II Biblioteki Narodowej - 7 tytułów. Oprócz pozycji z beletrystyki Ossolineum wydaje książki z różnych dziedzin wiedzy: filozofia - 1 tytuł, gramatyka - 1 tytuł, historia - 1, podręczniki dla szkół - 1⁵⁴.

Polskie Wydawnictwo Muzyczne powstaje 15 kwietnia 1945 roku w Krakowie jako wydawnictwo Ministerstwa Kultury i Sztuki⁵⁵. Biura tego wydawnictwa znalazły pomieszczenia w lokalu Związku Zawodowego Muzyków przy ulicy Basztowej 23. Kierownikiem zostaje wybrany dawny dyrektor byłego Towarzystwa Muzyki Polskiej - Tadeusz Ochlewski. Po olbrzymich dewastacjach spowodowanych przez wojnę, gdy orkiestry i chóry pozbawione były materiałów nutowych, a szkoły muzyczne walczyły o zdobycie literatury muzycznej, stało się oczywiste, że jedynie instytucja państwowa może dać w zakresie muzyki wystarczający materiał wydawniczy pod względem jakości i ilości. Przed wojną prawie całe nasze zapotrzebowanie na nuty było pokrywane importem w 90 %, natomiast 10 % to działalność przypadkowa polskich firm wydawniczych takich jak: Warszawskie Wydawnictwo Muzyczne, Gebethner i Wolff, Towarzystwo Muzyki Polskiej i innych wydawnictw⁵⁶. Historia rozwoju Polskiego Wydawnictwa Muzycznego jest ściśle związana z rozkwitem kultury muzycznej w Polsce Ludowej. Wydawnictwo miało następujące trzy główne zakresy działalności:

- 1) wydawanie drukiem utworów muzycznych kompozytorów polskich, dzieł z zakresu teorii, historii, pedagogiki, et-

- nografii i muzycznego piśmiennictwa periodycznego;
- 2) tworzenie biblioteki wypożyczeń materiałów pisanych przede wszystkim z dziedziny muzyki symfonicznej i kameralnej;
 - 3) propaganda i rozpowszechnianie własnych wydawnictw muzycznych.

Realizacja planów wydawniczych Polskiego Wydawnictwa Muzycznego była oparta o współpracę z zakładami graficznymi "Styl" w Krakowie. Pierwszy zeszyt Polskiego Wydawnictwa Muzycznego ukazał się we wrześniu 1945 roku i był to Romans Zarzyckiego na skrzypce i fortepian. Nakłady rosły i wynosiły w latach: 1945 - 1 tytuł, 1 egzemplarz, 1 arkusz wydawniczy; 1946 - 2 tytuły, 8 egzemplarzy, 3 arkusze wydawnicze; 1947 - 4 tytuły, 18 egzemplarzy, 6 arkuszy wydawniczych; 1948 - 5 tytułów, 22 egzemplarze i 8 arkuszy wydawniczych. Wydano 35 zeszytów wyłącznie muzyki polskiej przeznaczonej dla: estrad koncertowych - 10, koncertów popularnych - 10, szkół muzycznych - 9, chórów amatorskich - 5, muzyki religijnej - 1. Tempo pracy w Polskim Wydawnictwie Muzycznym wzrosło w porównaniu do okresu przedwojennego sześciokrotnie, mimo trudności w postaci braku kapitałów i braków w przemyśle drukarskim. Wydawnictwo stworzyło własny warsztat przepisywania nut pod kierownictwem A. Wrobla. Główny skład wydawnictw PWM mieścił się w księgarni Teodora Gieszczykiewicza przy ulicy św. Jana 3. Ministerstwo Kultury i Sztuki w dniu 15 listopada 1945 roku na mocy zarządzenia powołało przy Wydawnictwie Państwową Muzyczną Radę Wydawniczą, która była ciałem opiniodawczym i doradczym przy Ministerstwie i kierować miała całym ruchem muzycznym w Polsce⁵⁷. W Polskim Wydawnictwie Muzycznym w Krakowie po wojnie wydano 10 tytułów wydawnictw muzycznych dotyczących polskich pieśni ludowych Lubelszczyzny.

Podsumowując informacje o ruchu wydawniczym w Krakowie w latach 1945-1948, można podkreślić fakt istnienia dużej ilości wydawnictw prywatnych, których działalność wydawni-

cza w większości przypadków ograniczyła się do wydania pojedynczych pozycji z różnych dziedzin wiedzy. Charakterystyczną cechą wydawców prywatnych było rozdrobnienie produkcji wydawniczej, kierowanie ilości nakładów na zysk oraz uzyskanie maksymalnej ceny książki, mniejszą uwagą darzono sprawę wartości pod względem treści i formy. Zauważyć też trzeba, że po raz pierwszy w dziejach ruchu wydawniczego powstały wydawnictwa państwowe typu socjalistycznego, które finansowane i popierane przez państwo ludowe rozwijały działalność wydawniczą, osiągając duże nakłady książek wartościowych pod względem treści i formy. Wydawnictwa państwowe stały się wydawnictwami samowystarczalnymi, obejmowały cały cykl produkcji książki czy czasopisma w jednym zakładzie. Drukując książki dla szerokiego kręgu czytelników, kierowano się nie chęcią zysku lecz programem upowszechniania książki poprzez niskie ceny i akcje oświatowo-kulturalne. Ruch wydawniczy w Krakowie lat 1945-1948 charakteryzuje spontaniczność i żywiołowość. W żadnym z miast polskich nie widać w tym okresie tak dużej ilości wydanych dzieł, takiego zaangażowania wydawców problemem jakości książek, jak w Krakowie. Krakowski ruch wydawniczy lat powojennych miał nie tylko decydujący wpływ na rozwój życia kulturalnego naszego miasta, ale także i kraju.

Przypisy

1. N. Rostworowski: Plan i książki. *Dziś i Jutro*. Warszawa 1948. R. 4 nr 17 s. 3-4.
2. A. Bromberg: Książka w Polsce odrodzonej. "Przegląd Księgarski". Warszawa 1948. R. 28 nr 3 s. 34-35.
3. J. Korpała: Biblioteki i ruch wydawniczy w Polsce Ludowej. Warszawa 1959 s. 222.
4. A. Bromberg: op. cit.
5. A. Bromberg: Książki i wydawcy. *Ruch wydawniczy w Polsce Ludowej w latach 1944-1957*. Warszawa 1958 s. 12.

6. L. Protschke: Głód książki? Odrodzenie. Kraków 1948. R. 5 nr 8 s. 6.
7. Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej 1944 nr 4 poz. 20.
8. Okólnik nr 3 Ministerstwa Informacji i Propagandy z dnia 17 stycznia 1946 r. w sprawie wydawnictw. Dziennik Urzędowy Ministerstwa Informacji i Propagandy, Warszawa 1946, nr 1 s. 17.
9. L. Protschke: Głód książki? Odrodzenie. Kraków 1948. R. 5 nr 8 s. 6.
10. A. Klimowicz: Spółdzielcza produkcja książki. Biuletyn Księgarstwa Spółdzielczego, Warszawa 1947. R. 2 nr 4 s. 59.
11. A. Bromberg: Wydawnictwa ruszyły. Kuźnica, Łódź 1947, R. 3 nr 10 s. 4.
12. A. Bromberg: Książki i wydawcy ... s. 12
13. Rzeczywistość i tikoja. Odrodzenie. Kraków 1945. R. 5 nr 12 s. 7.
14. Dekret z dnia 5 lipca 1946 roku o utworzeniu Głównego Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk. Dziennik Urzędowy Ministerstwa Informacji i Propagandy. Warszawa 1946 nr 6 s. 112-113.
15. L. Biliński: Zarys rozwoju ruchu wydawniczego w Polsce Ludowej. Warszawa 1977, s. 18.
16. Tamże.
17. Dekret z dnia 9 kwietnia 1946 roku o zawieszeniu mocy niektórych umów wydawniczych w dziedzinie literackiej. Dziennik Urzędowy Ministerstwa Kultury i Sztuki, Warszawa 1946 nr 2 s. 19.
18. S. Dippel: O księgarzach, którzy przeminęli. Wrocław 1976 s. 209.
19. L. Biliński: Instytucje wydawnicze i dystrybucja książki w Polsce. Warszawa 1975 s. 11.
20. A. Bromberg: Książki i wydawcy ... s. 23.
21. Ruch wydawniczy, prasa, drukarstwo i księgarstwo w latach 1945-1954. Warszawa 1956 s. 12.
22. Geografia ruchu wydawniczego lat 1945-1947. "Praca Księgarska", Warszawa 1949 R. 4 nr 12 s. 224-226.
23. Tamże.
24. A. Bromberg: Książki i wydawcy ... s. 71.
25. S. Arct: Odbudowa książki w Polsce. Podstawy faktyczne i liczebne. Warszawa 1946 s. 15; W. Wójcik: Jawna dzia-

łałność wydawnicza w okresie okupacji hitlerowskiej w Krakowie (1939-1945). Rocznik Naukowo-Dydaktyczny WSP w Krakowie, z. 78: Prace Bibliotekoznawcze I. Kraków 1982 s. 169-182.

26. L. Biliński: Instytucje wydawnicze i dystrybucja książki w Polsce ... s. 9.
27. A. Bromberg: Książki i wydawcy ... s. 71.
28. Katalog nowości gwiazdkowych 1947 Księgarni Stefana Kamińskiego. Kraków 1947 s. 15.
29. Katalog. Księgarnia Stefana Kamińskiego. Kraków 1947 s. 44.
30. 555 książek wydanych w okresie powojennym. Warszawa 1946 s. 80.
31. Katalog. Księgarnia i Wydawnictwo M. Kot. Maj 1948. Kraków 1948 s. 15.
32. S. Dippel: O księgarzach, którzy przeminęli. Wrocław 1976 s. 246.
33. W. Wójcik: Jawna działalność wydawnicza w okresie okupacji hitlerowskiej w Krakowie (1939-1945). Rocznik Naukowo-Dydaktyczny, Kraków 1982 z. 78, Prace Bibliotekoznawcze 1 s. 173.
34. 555 książek wydanych w okresie powojennym ... s. 18.
35. S. Dippel: O księgarzach ... s. 29.
36. Polski Słownik Biograficzny. Tom VII. Kraków 1948 s.458.
37. T. Gieszozykiewicz: Księgarnia-Wydawnictwo-Skład Nut. "Przegląd Księgarski", Warszawa 1946. R. 1 nr 5 s. 117.
38. 555 książek wydanych w okresie powojennym ... s. 34.
39. Katalog Wydawniczy Jakuba Mortkowicza. Kraków 1948 s.15.
40. Wydawnictwo Jakuba Mortkowicza. "Przegląd Księgarski" Warszawa 1946 R. 1 nr 5 s. 113.
41. Księgarnia Wydawnicza Feliks Pieczętkowski i Ska. "Przegląd Księgarski", Warszawa 1946 R. 1 nr 5 s. 120; 1947 R. 2 nr 3-4 s. 77.
42. S. Dippel: O księgarzach ... s. 238.
43. A. Grodziłki: Jakże książki się ukazały i jakie jeszcze się ukazą? Ankieta "Dziennika Zachodniego". "Dziennik Zachodni", Wrocław 1946 nr 120 s. 6.
44. M. Kubiak: Działalność prywatnych wydawców w latach 1944-1950. 1977, s. 15 (maszynopis pracy magisterskiej. WSP Bydgoszcz, Wydział Humanistyczny).
45. J. R.: Dotychczasowy dorobek "Czytelnika". "Książka i Kultura". Warszawa 1945 R. 1 nr 1 s. 7-8.

46. A. Klimowicz: Pięciolatecie Spółdzielni Wydawniczo-Oświatowej "Czytelnik". "Przegląd Spółdzielczości". Warszawa 1946 R. 4 nr 11 s. 452-455.
47. A. Kioński: Stały rozwój "Czytelnika". "Głos Wielkopolski". Poznań 1946 R. 2 nr 344 s. 3.
48. A. Klimowicz: Pięciolatecie Spółdzielni Wydawniczo-Oświatowej "Czytelnik". "Przegląd Spółdzielczości", Warszawa 1949 R. 4 nr 11 s. 452-455.
49. Klub Literacki "Odrodzenia". "Odrodzenie", Kraków 1948 R. 5 nr 48 s. 2.
50. Z. Koczorowski: Po pięciu latach pracy "Czytelnika". "Słowo Polskie". Wrocław 1949 R. 4 nr 290 s. 1.
51. T. Śmiełowski: "Czytelnik" - czytelnikowi. "Głos Wielkopolski". Poznań 1946 R. 2 nr 268 s. 2.
52. Katalog sprzedaży hurtowej "Czytelnik", Spółdzielnia Wydawnicza w Krakowie. Kraków 1946 s. 40.
53. L. Biliński: Instytucje wydawnicze i dystrybucja książki w Polsce. Warszawa 1975 s. 14; O dziejach wojennych firmy zob. M. Pieczonka: Dzieje Księgarni Ossolineum w latach 1939-1945 w Krakowie. Rocznik Naukowo-Dydaktyczny WSP w Krakowie z 78: Prace Bibliotekoznawcze 1. Kraków s. 183-192; Tenże: Krakowska Księgarnia Ossolineum w latach 1939-1945. Biuletyn Informacyjno-Instrukcyjny Miejskiej Biblioteki Publicznej w Krakowie 1980 nr 122 s. 51-61.
54. Katalog Wydawnictwa Zakładu Narodowego im. Ossolińskich w Krakowie. Kraków 1947 s. 8.
55. J. Jarowiecki: Życie kulturalne w Krakowie w latach 1945-1969. Kraków 1970 s. 52; T. Marek: Cyfry, które brzmią jak muzyka. (7 lat działalności PWM). "Muzyka". Warszawa 1952 R. 3 nr 5/6 s. 106-109.
56. T. Ochlewski: Polskie Wydawnictwo Muzyczne. Zagadnienia-plany-realizacje. "Muzyka". Warszawa 1951 R. 2 nr 1 s. 24-29.
57. Z. Mycielski: Wydawnictwa muzyczne ruszyły. "Odrodzenie". Kraków 1948 R. 5 nr 18 s. 7.

**WYKAZ AUTORÓW I TYTUŁÓW KSIĄŻEK WYDANYCH W KRAKOWIE
W LATACH 1945-1948 PRZEZ PRYWATNYCH WYDAWCÓW**

Adler A.: Psychologia indywidualna w wychowaniu. S. Kamiński 1946.

- Amicis E. de: Serce. S. A. Krzyżanowski 1946.
- Toż: Przełom 1947.
- Ammers-Küller J. van: Karin i Lila. Powieść dla młodzieży.
Księgarnia Powszechna.
- Andersen H. Ch.: Bajka o siedmiu żabędziach. Wydaw. Bajek
i Baśni 1947.
- Andersen H. Ch.: Bajki. M. Kot 1946.
- Andersen H. Ch.: Wybór baśni. S. Kamiński 1946.
- Anson R.: English Lessons. Part 1. Księgarnia Lingwistyczna 1945.
- Anson R.: English Lessons. Part 2. Księgarnia Lingwistyczna 1946.
- Anson R.: Lehrbuch für den Unternicht in der polnischen
Sprache nach der Anson-Methode für den Gebrauch ...
Księgarnia Lingwistyczna 1945.
- Anson R.: Nowy samouczek angielski "Argus" Cz. 1. Księgarnia
Lingwistyczna 1946.
- Anson R.: Samouczek angielski. Cz. 2. Księgarnia Lingwistyczna 1945.
- Anson R.: Samouczek do nauki języka angielskiego. Księgarnia
Lingwistyczna 1945.
- Anson R.: Słownik miniaturowy "Dux" angielsko-polski i polsko-angielski. Księgarnia Lingwistyczna 1946.
- Augustynowicz-Ciecierska H.: Skrzydlate przyjaciółki. M.
Kot 1947.
- Baley S.: Drogi samopoznania. Wiedza-Zawód-Kultura 1947.
- Balon A.: Prawo małżeńskie. Dekret z dnia 25 września 1945
roku. Księgarnia Powszechna 1946.
- Bałucki M.: Grube ryby. M. Kot 1948.
- Banach A.: Nowe prawo o zmianie i ustalaniu imion i nazwisk. Księgarnia Powszechna 1946.
- Banach A., Różański I.: Akty stanu cywilnego. Księgarnia Powszechna 1946.
- Bar J. R.: Tercjarstwo franciszkańskie. S. Kamiński 1945.

- Barański F.: W dzień Bożego Narodzenia. Kolędy w łątwym układzie na fortepian. T. Gieszozykiewioz 1946.
- Barbour R. H.: W szponach korsarzy. Powieść. Wydaw. Książek Popularnyoh 1947.
- Barone E.: Zasady ekonomii politycznej. Księgarnia Powszechna 1946.
- Barrie J. M.: Przygody Piotrusia Pana. S. Kamiński 1946,
- Beecher-Stowe H.: Chata wuja Toma. Przełom 1947.
- Berge W., Langier H.: Poławiacze pereł. Księgarnia Powszechna 1945.
- Bertoni K.: Praktyka dyplomatyozna i konsularna. Cz. 1. S. Kamiński 1947.
- Beyer F.: Szkoła gry na fortepianie. Op. 101. T. Gieszozykiewioz 1946.
- Biblia. Psalterz rzymski. 150 psalmów według wydania watykańskiego z 1945 roku do użytku wiernyoh. S. Kamiński 1947.
- Bieniasz J.: Przygody wilka Gagatka. Bajka. Krakowskie Tow. Wydaw. 1947.
- Bieniasz J.: Turul, król karpackiej puszozy. Powieść dla młodzieży. T. Gieszozykiewioz 1947.
- Bieniasz J.: W puszozy nad Salatrukiem. Powieść. Krakowskie Tow. Wydaw. 1947.
- Bieńkowski St.: Zagadnienia gospodarki przedsiębiorstw. Krakowskie Tow. Wydaw. 1946.
- Bigay-Mianowska A.: Bajki dla braoiszka. S. Kamiński 1945.
- Bigda A.: Towaroznawstwo w zakresie materiałóh odzieżowyoh. Przełom 1946.
- Biliżanka M.: Bajka o mądrym Krzywonózkú. Bajka ludowa. Wydaw. Bajek i Baśni 1947.
- Bober J.: Rozstaje. Powieść. S. Kamiński 1947.
- Bober J.: W górę serca. Księgarnia Krakowska 1946.
- Brodziński K.: O klasyozności i romantyozności tudziez o duchu poezji polskiej. Przełom 1946.
- Toż: S. Kamiński 1946.

- Brodziński K.: Wiesław. Sielanka krakowska. M. Kot 1946.
Toż: S. Kamiński 1948.
- Broniewski W.: Bagnet na broń. J. Mortkowicz 1946.
- Broniewski W.: Drzewo rozpaczające. J. Mortkowicz 1946.
- Bronikowska Z.: Wiatr nastawia mikrofon. S. Kamiński 1946.
- Brückner A.: Dzieje Kultury polskiej. T. 1-4. F. Pieczętkowski 1946.
- Brzeziński B.: Kotki na weselu u myszy. M. Kot 1946.
- Brzeziński B.: Nowodulscy. Sensacyjny reportaż satyryczny. M. Kot 1946.
- Brzeziński J.: Uprawa warzyw. S. Kamiński 1948.
- Burska H.: Ali Baba i 40 zbójców. Bajka. Wydaw. Bajek i Baśni 1947.
- Burska H.: Biedulka. Bajka ludowa. Wydaw. Bajek i Baśni 1947.
- Burska H.: Chińska księżniczka. Wesoła bajka. Wydaw. Bajek i Baśni 1947.
- Burska H.: Fotel dziadunia. Historia prawdziwa. Wydaw. Bajek i Baśni 1947.
- Burska H.: Laseczka Moruska. Bajka ludowa. Wydaw. Bajek i Baśni 1945.
- Burska H.: Maciuś orzeszek. Bajka ludowa. Wydaw. Bajek i Baśni 1947.
- Burska H.: Mała ozarodziejka. Bajka ludowa. Wydaw. Bajek i Baśni 1947.
- Burska H.: Mały włóczęga. Zdarzenie prawdziwe. Wydaw. Bajek i Baśni 1947.
- Burska H.: Niespodzianka Gdakulki. Bajka. Wydaw. Bajek i Baśni 1947.
- Burska H.: O Maćku co dostał trzy dary. Gadka ludowa. Wydaw. Bajek i Baśni 1947.
- Burska H.: Szklane trzewiczki. Bajka cudowna. Wydaw. Bajek i Baśni 1947.
- Burska H.: Złote serduszko. Baśń ludowa. Wydaw. Bajek i Baśni 1947.

- Buyno-Arotowa M.: Słoneczko. T. Gieszczykiewicz 1945.
- Chopin F.: Trzy polonezy z lat najmłodszych 1877-1821.
S. A. Krzyżanowski 1947.
- Cechow A. P.: Izbrannye rasskazy. Wiedza-Zawód-Kultura 1948.
- Cernobaev V. G.: Słownik rosyjsko-polski. Księgarnia Powszechna 1945.
- Ciołkosz K.: Bolesław Prus. Placówka. Krakowskie Tow. Wydaw. 1946.
- Cooper: Szpieg. M. Kot 1946.
- Corneille P.: Cyd. M. Kot 1948.
- Cottler J., Jaffe H.: Ziemia przed nami. Odkrywcy lądów.
Księgarnia Powszechna 1947.
- Cukierberg L.: Cień Torquemady. Nowele. Księgarnia Powszechna 1946.
- Czachowski K.: Pod piórem. S. Kamiński 1947.
- Czaczko Z., Święty A.: Europa. Mapa fizyczna. Przełom 1945.
- Czaczko Z., Święty A.: Polska. Mapa fizyczna. Przełom 1945.
- Czaplicki M.: Skróty historii Polski. Wydaw. Książek Popularnych 1946.
- Czaplicki M.: Skróty historii starożytnej. Wydaw. Książek Popularnych 1946.
- Czarodziejski bęben Olafa. Bajka lapońska. Wydaw. Bajek i Baśni 1946.
- Czerny K.: 100 ćwiczeń na fortepian. Op. 139. T. Gieszczykiewicz 1946.
- Czeska-Mączyńska M.: Helusia z rakowieckiego młyna. Powieść.
S. Kamiński 1947.
- Czeska-Mączyńska M.: W obronie Gdańska. Powieść. S. Kamiński 1945.
- Danikiewicz F.: Przepisy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Księgarnia Powszechna 1947.
- Dante A.: Boska komedia. M. Kot 1947.
- Dąbrowska M.: Dzieci ojczyzny. Opowiadania historyczne.
J. Mortkiewicz 1945.

- Toż: Przełom 1946.
- Dąbrowska M.: Przyjaźń. Opowiadania. T. Gieszczykiewicz 1946.
- Dąbrowska M.: Uśmiech dzieciństwa. Wspomnienia. T. Gieszczykiewicz 1946.
- Dąbrowski J.: Historia starożytna. S. Kamiński 1946.
- Dąbrowski J.: Historia średniowieczna i nowożytna. S. Kamiński 1947.
- Defoe D.: Robinson Kruzo. S. Kamiński 1945.
- Dobrzyński W.: Juliusz Słowacki. Anelli. Krakowskie Tow. Wydaw. 1946.
- Dobrzyński W.: Juliusz Słowacki. Lilla Wenecja. Krakowskie Tow. Wydaw. 1947.
- Dobrzyński W.: Juliusz Słowacki. Ojciec zadumionych. Krakowskie Tow. Wydaw. 1947.
- Dobrzyński W.: Piotr Skarga. Kazania sejmowe. Krakowskie Tow. Wydaw. 1947.
- Dobrzyński W.: Zygmunt Krasiński. Nieboska komedia. Krakowskie Tow. Wydaw. 1947.
- Dobrzyński W., Krzysiński A.: J. I. Kraszewski. Chata za wsią. Krakowskie Tow. Wydaw. 1947.
- Doleżan W.: Adam Mickiewicz. Pan Tadeusz. Krakowskie Tow. Wydaw. 1946.
- Doleżan W.: Henryk Sienkiewicz. Krzyżacy. Krakowskie Tow. Wydaw. 1946.
- Doleżan W.: Henryk Sienkiewicz. Ogniem i mieczem. Krakowskie Tow. Wydaw. 1946.
- Doleżan W.: Henryk Sienkiewicz. Pan Wołodyjowski. Krakowskie Tow. Wydaw. 1946.
- Doleżan W.: Henryk Sienkiewicz. Potop. Krakowskie Tow. Wydaw. 1946.
- Doleżan W.: J. I. Kraszewski. Stara baśń. Krakowskie Tow. Wydaw. 1946.
- Domańska A.: Kryśia Bezimienna. Krakowskie Tow. Wydaw. 1946.
- Dorski H.: Choroby zębów i ich leczenie. Księgarnia Powszechna 1947.

- Dorski H.: Propedeutyka dentystyczna. Księgarnia Powszechna 1947.
- Drenka Z.: Gdy kawalerem jesteś. Marsz-foxtrott. S. A. Krzyżanowski 1946.
- Drenka Z. Zaczarowana gitara. Tango. S. A. Krzyżanowski 1946.
- Dudzianka A.: Krasnoludki na balu u królowej wiosny. Wydaw. Książek Popularnych 1948.
- Dziurżyński A.: W borze świerkowym. S. Kamiński 1946.
- Ehrlich L.: Karta Narodów Zjednoczonych wraz ze Statutem Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości. S. Kamiński 1946.
- Ehrlich L.: Prawo narodów. Zeszyt 1, 2. S. Kamiński 1947.
- Ehrlich L.: Wstęp do nauki o stosunkach międzynarodowych. S. Kamiński 1947.
- Elementarz geograficzny w konturach. Cz. 1. Glob J. Chodorowicz 1946.
- Feliński A.: Barbara Radziwiłłówna. Tragedia w 5 aktach. S. Kamiński 1946.
- Fikowa H.: Powiedz bajkę. S. Kamiński 1946.
- Filasiewicz St.: Technologia metali. Wiedza-Zawód-Kultura 1947.
- Fischer St.: Dziady jako obraz rozwoju ducha Adama Mickiewicza. Krakowskie Tow. Wydaw. 1946.
- Fischer St.: Jan Kochanowski. Odprawa posłów greckich. Krakowskie Tow. Wydaw. 1946.
- Fischer St.: Jan Kochanowski. Treny. Krakowskie Tow. Wydaw. 1946.
- Fischer St.: Juliusz Słowacki. Balladyna. Krakowskie Tow. Wydaw. 1946.
- Fredro A.: Pan Jowialski. M. Kot 1948.
- Fredro A.: Pan Geldhab. Przełom 1945.
- Fredro A.: Śluby panięskie. M. Kot 1947.

- Fredro A.: W sztabie Napoleona. Wyjątki z "Trzy po trzy".
Księgarnia Wydawnicza 1947.
- Fredro A.: Zemsta. Przełom 1945.
- Toż: M. Kot 1947.
- Toż: S. Kamiński 1948.
- Galecki Wł.: Organizacja pracy w szkole. T. 1. S. Kamiński
1946.
- Glasner A.: Wzory umów i innych aktów prawnych. T. 1. Księ-
garnia Powszechna 1947.
- Goldman St.: Słownik miniaturowy "Dux" francusko-polski
i polsko-francuski. Księgarnia Lingwistyczna 1948.
- Grabowski T. St.: Brazylia i jej dzieje. S. Kamiński 1948.
- Grey O.: Pielgrzymi puszczy. F. Pieczętkowski 1946.
- Grey O.: Sejdzo i jej bobry. F. Pieczętkowski 1946.
- Grimm J., Grimm W.: Czerwony Kapturek. Bajka. Wydaw. Bajek
i Baśni 1947.
- Grimm J., Grimm W.: Jak Jacek znalazł szczęście. Wydaw.
Bajek i Baśni 1947.
- Grimm J., Grimm W.: Jaś i Małgosia. Wydaw. Bajek i Baśni
1947.
- Grimm J., Grimm W.: Kopciuszek. Wydaw. Bajek i Baśni 1947.
- Grimm J., Grimm W.: Kot w butach. Wydaw. Bajek i Baśni 1947.
- Grimm J., Grimm W.: Miś i Perełka. Wydaw. Bajek i Baśni 1947.
- Grimm J., Grimm W.: O siedmiu krukach. Wydaw. Bajek i Baś-
ni 1947.
- Grimm J., Grimm W.: Paluszek. Wydaw. Bajek i Baśni 1947.
- Grimm J., Grimm W.: Śnieżyczka. Wydaw. Bajek i Baśni 1947.
- Grimm J., Grimm W.: Śpiąca królewna. Wydaw. Bajek i Baśni
1947.
- Grot W.: Hej Mazury hejże ha ... Zbiór polskich tańców lu-
dowych. T. Gieszozykiewicz 1945.
- Grot W.: Krakowiaczek ci ja ... Zbiór polskich tańców lu-
dowych. T. Gieszczykiewicz 1945.
- Grot W.: Skarbozyk najpiękniejszych melodii dla dzieci.
Cz. 1. T. Gieszozykiewicz 1945.

- Gryoz A.: Bajka o leniuszku. Wydaw. Bajek i Baśni 1947.
- Gryoz A.: Królewna Kwaczusia. Wydaw. Bajek i Baśni 1947.
- Gruszczyńska W.: Leśny sklepik. S. Kamiński 1945.
- Gruszecki A.: Pruski huzar. Krakowskie Tow. Wydaw. 1946.
- Grzebieniowski T.: Język angielski na co dzień. Wiedza-Zawód-Kultura 1947.
- Grzebska A.: Przybądź święty Mikołaju. Opowiadanie. S. Kamiński 1945.
- Grzybowski K.: Ustrój Związku Radzieckiego. S. Kamiński 1947.
- Grzybowski S. M.: Wstęp do nauki prawa pracy. Księgarnia Powszechna 1947.
- Gwiazdomorski J.: Wspomnienia z pobytu profesorów UJ w niemieckim obozie koncentracyjnym w Sachsenhausen. S. Kamiński 1945.
- Gwoździkowski J. A.: 50 najpiękniejszych kolęd polskich na fortepian i organy z podłożonym tekstem do śpiewu. B. Woliński 1946.
- Hartleb K., Bardach A., Bielak F.: Kultura Polski. Ilustrowane wypisy źródłowe. Wiedza-Zawód-Kultura 1948.
- Hessel-Zaleska W.: Gwiazdki śniegowe. S. Kamiński 1946.
- Hessel-Zaleska W.: O Jędrku i Ewoe. S. Kamiński 1945.
- Hoffman M.: Krótki podręcznik nawożenia. S. Kamiński 1945.
- Homolaos F.: Wigilia Wojtusia. Bajki dla dzieci. S. Kamiński 1945.
- Homolaos K.: Bajka o kosturku, Azie i Burku. S. Kamiński 1945.
- Hora F. A.: Praktyczna metoda języka czeskiego. S. Kamiński 1947.
- Hottinger M.: Brush up your English. Conversations of real use. Przełom 1947.
- Hubert S.: Zarys rozwoju nowoczesnej społeczności międzynarodowej. S. Kamiński 1947.
- Hubioki Wł., Pasternak A.: Tablice analizy jakościowej z zarysem teorii. Wiedza-Zawód-Kultura 1946.

- Hückel S.: Słownik niemiecko-polski w zakresie budownictwa. S. Kamiński 1947.
- Ippold J.: Gramatyka niemiecka do użytku szkolnego i nauki samodzielnej ze szczególnym uwzględnieniem polonizmów. S. Kamiński 1945.
- Jachimecki Z.: Muzyka polska w rozwoju historycznym. T. 1. S. Kamiński 1948.
- Jakubowski St.: Odnawianie zniszczonych druków. F. Pieczętkowski 1947.
- Janowski A.: Nasz plac. Opowiadania dla dzieci. T. Gieszczykiewicz 1946.
- Jastrzębiec Wł.: Poradnik weterynaryjny dla rolników i hodowców. S. Kamiński 1945.
- Jedlicki M. Z.: Zagadnienia polityczno-ustrojowe Wielkiej Brytanii. S. Kamiński 1947.
- Jeżowski St.: Adam Mickiewicz. Grażyna. Krakowskie Tow. Wydaw. 1946.
- Jeżowski St.: Adam Mickiewicz. Konrad Wallenrod. Krakowskie Tow. Wydaw. 1946.
- Jeżowski St.: Aleksander Fredro. Śluby panieńskie. Krakowskie Tow. Wydaw. 1946.
- Jeżowski St.: Eliza Orzeszkowa. Nad Niemnem. Krakowskie Tow. Wydaw. 1946.
- Jochelson A.: Przewodnik po Wrocławiu wraz ze skorowidzem ulic i planem. Przełom 1946.
- Kalina P.: Samouczek języka angielskiego. Księgarnia Lingwistyczna 1945.
- Kann M.: Jutro będzie słońce. Powieść. S. Kamiński 1947.
- Karczeńska W.: Brzydal. Powiastka dla dzieci. S. Kamiński 1948.
- Katalog. Maj. 1948. Księgarnia i Wydawnictwo M. Kot.
- Katalog wydawnictw własnych 1947. Krakowskie Towarzystwo Wydawnicze Z. Banek i Ska.

- Kawara M.: Słoń Bob. Władca dzikiej wyspy. Baśnie. T. Gieszozykiewicz 1945.
- Kędziorzyna M.: Czar wielkiej sowy. Opowiadanie. T. Gieszozykiewicz 1948.
- Kędziorzyna M.: Osoba na stanowisku. T. Gieszozykiewicz 1948.
- Kędziorzyna M.: Serce w plecaku. Historie fantastyczne dla młodzieży. T. Gieszozykiewicz 1948.
- Kędziorzyna M.: To i owo. Opowiadania. T. Gieszozykiewicz 1947.
- Kędziorzyna M.: Za rozbitą szybką. Opowiadania dla młodzieży. T. Gieszozykiewicz 1947.
- Kędziorzyna M.: Związek Dobrych Duchów. S. Kamiński 1947.
- Kiełkowski R.: Desant niebieski. Poezje. S. Kamiński 1946.
- Kilarski J.: Gdańsk, miasto nasze. Przewodnik po Gdańsku starym i nowym. Wiedza-Zawód-Kultura 1947.
- Kipling R.: Takie sobie bajeczki. S. Kamiński 1945.
- Kluoz B.: Toropis' delom. Opowieści i wiersze o pracy. S. Kamiński 1946.
- Kłosiński Wł.: Elementarz w obrazkach. S. Kamiński 1946.
- Kłosiński Wł.: Moje abecadło. Wzór pisma. S. Kamiński 1946.
- Kmiecińska O.: Pasięrbioa czarownicy. Baśń czarodziejska. Wydaw. Bajek i Baśni 1946.
- Kmiecińska O.: Skarb w górach. Wydaw. Bajek i Baśni 1946.
- Kmiecińska O.: Trzy krople. Wydaw. Bajek i Baśni 1946.
- Kmiecińska O.: Trzy miecze. Bajka szwedzka. Wydaw. Bajek i Baśni 1946.
- Kmiecińska O.: Wierny Janek. Wydaw. Bajek i Baśni 1947.
- Kochanowski J.: Odprawa posłów greckich. M. Kot 1946.
- Kochanowski J.: Treny. M. Kot 1946.
- Kocznr J.: Pieśń o zbójniku Proćpaku. S. Kamiński 1947.
- Kocznr J.: Powódź. Poemat. S. Kamiński 1947.
- Kodeks handlowy. S. Kamiński 1947.
- Kodeks postępowania karnego. Przepisy wprowadzające. Księgarnia Powszechna 1946.
- Konior F.: Polska szkoła na fortepian. Cz. 1. S. Kamiński 1946.

- Konopnicka M.: O krasnoludkach i sierotce Marysi. T. Gieszczykiewicz 1945.
- Korczak J.: Bankructwo małego Dżeka. T. Gieszczykiewicz 1946.
- Korczakowska J.: Karuzela. Wiersze dla dzieci. S. A. Krzyżanowski 1945.
- Korczakowska J.: Kraina wszelkich możliwości. Powieść dla dzieci. S. A. Krzyżanowski 1946.
- Korczakowska J.: Na wsi. Opowiadania dla dzieci. S. A. Krzyżanowski 1945.
- Korczakowska J.: Psotne kotki. Proza rymowana dla dzieci. S. A. Krzyżanowski 1945.
- Kornatowicz J.: Krzyżacka zawierucha. Powieść dla młodzieży. Wydaw. Książek Popularnych 1946.
- Korzeniowski J.: Karpaccy górale. Przełom 1947.
- Toż: M. Kot 1948.
- Kostrzewski J.: Dur brzuszny. Glob J. Chodorowicz 1946.
- Kowalewski K., Wołski Wł.: Kak pozivate? Rozmówki polskorosyjskie. Księgarnia Powszechna 1945.
- Kowalska J.: Cudowny ptak. Bajka litewska. Wydaw. Bajek i Baśni 1946.
- Kowalska J.: Dar króla elfów. Bajka północna. Wydaw. Bajek i Baśni 1946.
- Kowalska J.: Fałszywa księżniczka. Bajka słowacka. Wydaw. Bajek i Baśni 1946.
- Kowalska J.: Grajek i królowna. Irlandzka bajka ludowa. Wydaw. Bajek i Baśni 1946.
- Kowalska J.: Nieboraczek. Bajka litewska. Wydaw. Bajek i Baśni 1946.
- Kowalska J.: O mądrym krawcozyku Niteozce. Bajka szwedzka. Wydaw. Bajek i Baśni 1946.
- Kowalska J.: Pan ze śniegu. Bajka norweska. Wydaw. Bajek i Baśni 1946.
- Kowalska J.: Przygody Kropelki. Bajka duńska. Wydaw. Bajek i Baśni 1946.

- Kowalska J.: Zaczarowane pióro. Wydaw. Bajek i Baśni 1946.
- Kowalska J.: Złoty most. Bajka wschodnia. Wydaw. Bajek i Baśni 1946.
- Kozłowska A.: Życie i budowa roślin do użytku nauczycieli oraz słuchaczy szkół wyższych. Botanika ogólna cz. 1. S. Kamiński 1946.
- Krantz L.: Logarytmy. Krakowskie Tow. Wydaw. 1947.
- Krantz L.: Tablice pięciocyfrowe logarytmów liczbowych. Krakowskie Tow. Wydaw. 1946.
- Krasiński Z.: Irydion. Przełom 1946.
- Krasiński Z.: Nieboska komedia. Przełom 1946.
- Krasiński Z.: Przedświt. Przełom 1945.
- Krasiński Z.: Psalm przyszłości oraz Juliusz Słowacki. Odpowiedź na Psalm przyszłości. Przełom 1945.
- Kraszewski J. I.: Chata za wsią. Powieść. Reklama 1946.
- Kraszewski J. I.: Dziecię Starego Miasta. Przełom 1945.
- Kraszewski J. I.: Hrabina Cosel. Powieść. Reklama 1946.
- Kraszewski J. I.: Jaryna. Krakowskie Tow. Wydaw. 1946.
- Kraszewski J. I.: Ostap Bondarczuk. Krakowskie Tow. Wydaw. 1946.
- Kreiner J.: Jak rośliny i zwierzęta chronią swoje potomstwo? S. Kamiński 1946.
- Kreiner J.: Wrażliwość u zwierząt i roślin. S. Kamiński 1946.
- Kreisler E.: Podręcznik fotografii. Księgarnia Powszechna 1946.
- Król E.: Zasady etyki katolickiej. Do użytku starszej młodzieży. S. Kamiński 1945.
- Krzyśiński A.: Stefan Żeromski. Syzyfowe prace. Krakowskie Tow. Wydaw. 1946.
- Krzyżanowski A. Rząd Jedności Narodowej. Odczyt. S. A. Krzyżanowski 1945.
- Kurek J.: Janosik. T. 1. Sława Głuchaczkom. S. Kamiński 1945.
- Kurek J.: Janosik. T. 2. Śpiew świętej głowy. S. Kamiński 1946.

- Kurek J.: Janosik. T. 3. W piekło zstąpienie. S. Kamiński 1948.
- Kurek J.: Młodości śpiewaj. Powieść. Przełom 1947.
- Kurek J.: Woda wyżej. Powieść. Przełom 1947.
- Kurek J.: Zraniony ptak. Wiersze wybrane. Przełom 1947.
- Kutrzeba St.: Wstęp do nauki o państwie i prawie. S. Kamiński 1946.
- Kwiatkowski E.: Polska i jej morze. S. Kamiński 1947.
- Kwiatkowski E.: Przełomowe momenty w nowoczesnej historii gospodarczej świata. S. Kamiński 1947.
- Lam Wł.: Malarstwo i jego zasady. S. Kamiński 1946.
- Langer A.: Początki gry na skrzypcach. Zeszyt 1. T. Gieszczykiewicz 1946.
- Langrod J.: Instytucje prawa administracyjnego. T. 1. S. Kamiński 1948.
- Lasota N.: Sbornik russkich literaturnych tekstov dlja nacalnych i srednich skol. Czytanka rosyjska. Wiedza-Zawód-Kultura 1946.
- Lassociński A.: Zarys technologii metali nieżelaznych. F. Pieczętkowski 1947.
- Lepszy K.: Zarys dziejów marynarki polskiej. M. Kot 1947.
- Leśniowski St.: Julian Niemcewicz. Powrót posła. Krakowskie Tow. Wydaw. 1946.
- Lewicka A.: Wśród naszych łąk i borów. Obrazki z życia zwierząt. T. Gieszczykiewicz 1945.
- Lewiczewski P.: Kazimierz Brodziński. Wiesław. Krakowskie Tow. Wydaw. 1947.
- Lewiczewski P.: Sofokles. Antygona. Wydaw. Książek Popularnych 1947.
- Lewiński H.: Skrót historii literatury polskiej. Wydaw. Książek Popularnych 1946.
- Lewiński H.: Zwięzły podręcznik historii literatury polskiej. Wydaw. Książek Popularnych 1946.
- Lirski J.: Podróż w nieznanne. Powieść dla młodzieży. Wydaw. Książek Popularnych 1946.

- Lorenz J.: Wzorowa pasieka. Podręcznik dla pszczelarzy.
Księgarnia Powszechna 1946.
- Łoskiewicz Wł., Orman M.: Wykresy stopów podwójnych metali.
S. Kamiński 1945.
- Malozewski A.: Maria. Powieść ukraińska. M. Kot 1947.
- Maleczyński K.: Bolesław Krzywousty. S. Kamiński 1947.
- Manteuffel T.: Słowiańszczyzna pierwotna. S. Kamiński 1946.
- Mapa samochodowa Polski. Przełom 1945.
- Mapka Polski. Konturowa. S. Kamiński 1946.
- Maślankiewicz K.: Złoto i inne metale szlachetne. S. Kamiński 1946.
- Meade L. T.: W świecie dziewcząt. S. Kamiński 1946.
- Mering A.: Przetwory z owoców i warzyw. Księgarnia Powszechna 1946.
- Mickiewicz A.: Ballady. Przełom 1946.
- Mickiewicz A.: Ballady, romanse i sonety. Przełom 1945.
- Mickiewicz A.: Dziady. Cz. 1, 2, 3 i 4. Przełom 1946.
- Mickiewicz A.: Grażyna. S. Kamiński 1945.
- Mickiewicz A.: Konrad Wallenrod. Przełom 1945.
- Mickiewicz A.: Księgi Narodu i Pielgrzymstwa Polskiego.
Przełom 1945.
- Mickiewicz A.: Pan Tadeusz. S. Kamiński 1946.
- Mickiewicz A.: Wybór poezji. M. Kot 1947.
- Mielnioki St.: Materiały budowlane. Wiedza-Zawód-Kultura
1946.
- Mięsowicz M.: Jak fotografować. Krótki poradnik dla fotografa amatora. S. Kamiński 1946.
- Miklaszewski G.: Bajeczny sklep pani Skowronkowej. S. A.
Krzyżanowski 1946.
- Mikstein Wł.: Mały pianista. Zbiór łatwych utworów dla początkujących na fortepian. T. Gieszozykiewicz 1946.
- Mikstein Wł.: Wieniec kolęd polskich na fortepian. T. Gieszozykiewicz 1946.

- Miłobędzki T.: Szkoła analizy jakościowej. Wiedza-Zawód-Kultura 1948.
- Minkiewicz J.: Miś z parasolem. Przełom 1946.
- Młynarski F.: Pieniądz i gospodarstwo pieniężne. S. Kamiński 1947.
- Młynarski F.: Zagadnienia walutowe i kredytowe w ekonomice światowej. S. Kamiński 1947.
- Molnar F.: Chłopcy z placu broni. T. Gieszczykiewicz 1945.
- Mortkowicz-Olczakowa H.: Jak się wszystko zmieniło. J. Mortkowicz 1946.
- Mortkowicz-Olczakowa H.: Jesień niezapomniana. J. Mortkowicz 1946.
- Mostowicz-Dolega T.: Świat pani Malinowskiej. Przełom 1948.
- Mościński H.: Jakub Jasiński. M. Kot 1947.
- Mościński H.: Ludzie wolni są braćmi. M. Kot 1947.
- Mrozowska H.: Sredi druzej. Czytanki rosyjskie. S. Kamiński 1945.
- Mycielski A.: Polskie prawo polityczne. Przełom 1947.
- Nalecz A.: Krótki informator motocyklowy. S. Kamiński 1947.
- Nanke Cz.: Historia dyplomacji. Cz. 1. S. Kamiński 1947.
- Natanson-Leski J.: Rozwój terytorialny państwa polskiego. M. Kot 1947.
- Niemcewicz J. U.: Powrót posła. S. Kamiński 1945.
- Toż: M. Kot 1948.
- Nikodym O.: Spójrzmy w głębinę myśli. Księgarnia Lingwistyczna 1946.
- Nikodymowa St.: Wybrane zagadnienia z analizy matematycznej. Księgarnia Lingwistyczna 1946.
- Ochmański A.: Do szopki. Zbiór kolęd na fortepian. T. Gieszczykiewicz 1946.
- Ordyńska Z.: Dobre serce największym skarbem. Baśń, Wydaw. Bajek i Baśni 1946.
- Ordyńska Z.: Król gór. Zbiór legend górskich. Wydaw. Bajek i Baśni 1946.

- Ordyńska Z.: Kubuś, który rozumiał mowę ptaków. Wydaw. Bajek i Baśni 1946.
- Ordyńska Z.: O dzielnym Zbyszku. Wydaw. Bajek i Baśni 1946.
- Ordyńska Z.: Powrót Jasia i Jagienki z niewoli tatarskiej. Wydaw. Bajek i Baśni 1946.
- Ordyńska Z.: Sen Wojtusia lotnika. Wydaw. Bajek i Baśni 1946.
- Ordyńska Z.: Smutny Książę. Opowieść fantastyczna. Wydaw. Bajek i Baśni 1946.
- Ordyńska Z.: Śnieżyczka i Różyczka. Wydaw. Bajek i Baśni 1946.
- Ordyńska Z.: Uczeń czarownika. Baśń. Wydaw. Bajek i Baśni 1946.
- Ordyńska Z.: Wyprawa po słońce. Bajka fantastyczna. Wydaw. Bajek i Baśni 1946.
- Orsza H.: Na ziemi polskiej przed wielu laty. T. Gieszczykiewicz 1946.
- Ostrowska I.: Jak to dzieci pani Skały pożytecznie pracowały. S. Kamiński 1945.
- Ostrowska I.: O Wiatyku Wicherku. S. Kamiński 1946.
- Ossendowski A. F.: Jasnooki Łowca. Powieść dla młodzieży. T. Gieszczykiewicz 1946.
- Page B.: Przyjaciółki. Powieść dla młodzieży. Księgarnia Powszechna 1947.
- Papee S.: Krasioki, Naruszewicz, Wybioki, Miodkiewicz. S. Kamiński 1945.
- Papee S.: Sienkiewicz wielki czy mały. M. Kot 1948.
- Papee S.: Szymon Szymonowicz. Żeńcy. S. Kamiński 1945.
- Papee S.: Tadeusz Kościuszko w literaturze polskiej. Antologia. S. Kamiński 1946.
- Piekara A.: Fizyka stwarza nową epokę. S. Kamiński 1947.
- Piekarski Z.: Miernictwo. Cz. 1. Glob J. Chodorowicz 1947.
- Pieter J.: Biografia ogólna. Wstęp do nauki o życiu ludzkim. Wiedza-Zawód-Kultura 1946.
- Pieter J.: Psychologia jako nauka. Cz. 1. Wiedza-Zawód-Kultura 1947.

- Pigoń St.: Wśród twórców. Studia i szkice z dziejów literatury i oświaty. M. Kot 1947.
- Piwar S. W.: Praktyczna metoda języka angielskiego do nauki lub bez pomocy nauczyciela. S. Kamiński 1946.
- Piwarski K.: Prusy Wschodnie w dziejach Polski. S. Kamiński 1947.
- Podgórski T.: Dziwy nad dziwami. T. Gieszczykiewicz 1947.
- Podgórski T.: U wrót zaklętego świata. Baśnie. T. Gieszczykiewicz 1947.
- Podkowińska Z.: Człowiek przedhistoryczny na ziemiach polskich. S. Kamiński 1947.
- Polek A.: Choroby zakaźne. Zeszyt 1. Glob J. Chodorowicz 1946.
- Powroźniak J.: Szkoła gry na gitarze. T. Gieszczykiewicz 1947.
- Powroźniak J.: Szkoła na harmonię klawiszową. T. Gieszczykiewicz 1947.
- Powroźniak J.: Śpiewajmy wszyscy wraz. T. Gieszczykiewicz 1947.
- Przewirski F.: Nawierzohnie smołowe. Wskazówki dla liniowej służby drogowej. S. Kamiński 1946.
- Raczyński St.: Jaś i Małgosia. Wydaw. Książek Popularnych 1945.
- Raczyński St.: Wesołe abecadło. M. Kot 1947.
- Raczyński St.: Wojownicza ozwórka. Wydaw. Książek Popularnych 1946.
- Radwański W. B.: Podniebne lety Kuby Niecnoty. S. Kamiński 1946.
- Rakowska J.: Czworonożni przyjaciele. Wydaw. Książek Popularnych 1947.
- Rakowska J.: Dziecięcy świątek. Wydaw. Książek Popularnych 1947.
- Rakowska J.: Kochana książeczka. Wydaw. Książek Popularnych 1947.

- Rakowska J.: Moja książeczka. Wydaw. Książek Popularnych 1947.
- Rakowska J.: Pieski, kotki i koniki. Wydaw. Książek Popularnych 1947.
- Rakowska J.: Pocieszne obrazki z wierszykami. Wydaw. Książek Popularnych 1946.
- Rakowska J.: Wesola gromadka. Wydaw. Książek Popularnych 1948.
- Rakowska J.: Wesola książeczka. Wydaw. Książek Popularnych 1948.
- Rakowska J.: Zabawna książeczka. Wydaw. Książek Popularnych 1947.
- Reiss J.: Elementarz muzyczny. T. Gieszczykiewicz 1946.
- Reiss J.: Mała historia muzyki. Dla szkół muzycznych, samouków i radiosłuchaczy. T. Gieszczykiewicz 1946.
- Reiss J.: Najpiękniejsza ze wszystkich jest muzyka polska. Szkic historycznego rozwoju na tle przeobrażeń społecznych z licznymi przykładami muzycznymi. T. Gieszczykiewicz 1946.
- Rogoszówna Z.: Dziecinny dwór. S. Kamiński 1947.
- Rogoszówna Z.: Dzieci pana majstra. S. Kamiński 1948.
- Rogoszówna Z.: Jak to było w Krakowie. S. Kamiński 1945.
- Rogoszówna Z.: Pisklęta. S. Kamiński 1946.
- Rogoszówna Z.: Pomyłka Jastrzębia. S. Kamiński 1945.
- Rogoszówna Z.: Sambo. S. Kamiński 1947.
- Romankówna M.: Na nowych drogach. Szkic o Elizie Orzeszkowej. M. Kot 1947.
- Ross J.: Von Blaskovitz wkracza do Kępna. Uwagi o Niemcach na tle wspomnień z 1939 roku. Krakowskie Tow. Wydaw. 1946.
- Różycki A.: Nowa szkoła na fortepian. T. Gieszczykiewicz 1946.
- Różycki L.: A ... a ... kotki dwa. Kołysanka z towarzyszeniem fortepianu. T. Gieszczykiewicz 1945.

- Różycki L.: Kurant. Pieśń z towarzyszeniem fortepianu.
T. Gieszozykiewicz 1945.
- Różycki L.: Laleczki moje. Pieśni z opery "Lili chce śpiewać". T. Gieszozykiewicz 1945.
- Różycki L.: Legenda. Na fortepian. Op. 15 nr 1. T. Gieszozykiewicz 1945.
- Różycki L.: Piosenka Caton. Z opery "Casanova". Op. 47.
T. Gieszozykiewicz 1945.
- Różycki L.: Rajski ptak. Pieśni z towarzyszeniem fortepianu. T. Gieszozykiewicz 1945.
- Rzeczpospolita Polska. Mapa. Glob J. Chodorowicz 1945.
- Seidler G. L.: O istocie władzy państwowej. Księgarnia Powszechna 1946.
- Seymour-Tułasiewicz L.: Dag, córka Kasi. S. Kamiński 1946.
- Sieradzki J.: Szlakiem bojowym I. dywizji. Przełom 1947.
- Simmler A., Wiśniewski K.: Towaroznawstwo włókiennicze.
S. Kamiński 1947.
- Simmler A., Wiśniewski K.: Towary spożywcze. S. Kamiński 1946.
- Skierski K. Z.: Sztuka umierania. Nowele. S. Kamiński 1946.
- Skowron St.: Świat mikroskopu. S. Kamiński 1946.
- Skowron St.: Wspomnienia z pobytu w Dachau. S. Kamiński 1945.
- Skowron St.: Zarys nauki o dziedziczności. S. Kamiński 1947.
- Słowaacki J.: Anelli. Przełom 1946.
- Słowaacki J.: Balladyna. M. Kot 1946.
- Słowaacki J.: Beniowski. M. Kot 1947.
- Słowaacki J.: Calderon de la Barca Książę niezłomny. Przełom 1946.
- Słowaacki J.: Jan Bielecki. M. Kot 1946.
- Słowaacki J.: Kordian. Przełom 1947.
- Słowaacki J.: Lilla Weneda. M. Kot 1946.
- Słowaacki J.: Mazepa. Przełom 1945.

- Słowaacki J.: Wybór liryki i listów. M. Kot 1946.
- Słowik J.: Wieliczka. Przewodnik po kopalni, mieście i okolicy. Wiedza-Zawód-Kultura 1948.
- Słowniczek polsko-niemiecki i niemiecko-polski. S. Kamiński 1947.
- Sosnowski K.: Ziemia krakowska. Szczegółowy przewodnik wy-cieczkowy. T. 1, 2. Wiedza-Zawód-Kultura 1948.
- Staff L.: Martwa pogoda. Przełom 1946.
- Stasiak L.: Brandenburg, kraina słowiańskich mogił. Powieść. Krakowskie Tow. Wydaw. 1946.
- Supniewski J. W.: Farmakologia. Zeszyt 1, 2, 3. S. Kamiński 1947.
- Swiftt J.: Podróże Guliwera. M. Kot 1947.
- Swinarski A. M.: Przekleństwo morza. Wiersze 1939-1945. S. Kamiński 1945.
- Sygnarski M.: Kurs elementarny esperanto, pomocniczego języka międzynarodowego w 19 krajach. S. Kamiński 1947.
- Syrokomla W.: Urodzony Jan Dęboróg. Przełom 1945.
- Szafer W.: Tajemnice kwiatów. S. Kamiński 1946.
- Szalecki St.: Cudowna lampa Aladyna. Wydaw. Bajek i Baśni 1947.
- Szalecki St.: Księżę Ahmed i wróżka Pari-Banu. Wydaw. Bajek i Baśni 1947.
- Szalecki St.: Młodzieniec zaklęty w psa. Wydaw. Bajek i Baśni 1947.
- Szozeklik E.: Zawał mięśnia sercowego w obrazie klinicznym i elektrokardiologicznym. Glob J. Chodorowicz 1946.
- Szozepańska I.: Hania Mulatka. Opowieść dla dzieci. S. Kamiński 1946.
- Sztaba Z.: Eryk Mälller poszukuje siostry. Przełom 1946.
- Sztaba Z.: Jedziemy na wakacje. Przełom 1946.
- Sztaba Z.: Konik polny bal wyprawia. Przełom 1946.
- Sztaba Z.: O dobrych krasnoludkach i złośliwej sowie. Przełom 1946.
- Sztaba Z.: W zajęczej chatce. Przełom 1946.

- Sztaba Z.: Zabawa w dolinie. Przełom 1946.
- Szubartowski Z.: Księgi handlowe uproszczone, podatkowe i szczególnego typu. S. A. Krzyżanowski 1948.
- Szuman S.: Problemy życiowe dorastającej młodzieży. Wiedza-Zawód-Kultura 1947.
- Szwaczkowa Z.: Gizela, dziecię ludu polskiego. Powieść. S. Kamiński 1946.
- Szwed J.: Ćwiczenia w pisowni polskiej ze słowniczkiem. S. Kamiński 1946.
- Szydłowski R.: Studia prawne. Wiedza-Zawód-Kultura 1945.
- Szymonowicz Sz.: Żeńcy i inne sielanki wybrane. S. Kamiński 1945.
- Śliwińska M.: Kompoty w konserwie. Krakowskie Tow. Wydaw. 1948.
- Śliwińska M.: Konfitury. Krakowskie Tow. Wydaw. 1948.
- Śliwińska M.: Konserwy z warzyw, grzybów i mięsa. Krakowskie Tow. Wydaw. 1948.
- Śliwińska M.: Nowoczesna praktyczna książka kucharska. Krakowskie Tow. Wydaw. 1948.
- Śliwińska M.: Przetwory z owoców, warzyw i mięsa. Krakowskie Tow. Wydaw. 1948.
- Śliwińska M.: Soki, dżemy, marmolady, galaretki ... Krakowskie Tow. Wydaw. 1948.
- Świdarska M.: Dorcia. Powieść dla młodzieży. M. Kot 1947.
- Świdarska M.: Ostatni Piast na Śląsku. S. A. Krzyżanowski 1946.
- Świerozek K.: Ładne i krótkie preludia na harmonię osnute na tematach nabożnych pieśni. S. Kamiński 1946.
- Świrszczyńska A.: Jak Jagusia z Łowicza świnkę kupowała. M. Kot 1947.
- Świrszczyńska A.: Jak Krak zbudował Kraków. M. Kot 1947.
- Świrszczyńska A.: Jakubek-Kaszubek. M. Kot 1947.
- Świrszczyńska A.: Jedziemy do Wrocławia. M. Kot 1947.
- Świrszczyńska A.: Królowna Wanda. M. Kot 1947.

- Świrszczyńska A.: O gołąbku krakowiaozku. M. Kot 1947.
- Świrszczyńska A.: O Kasi kurpiance i borowiku olbrzymie.
M. Kot 1947.
- Świrszczyńska A.: O krakowskim zaozku. S. A. Krzyżanowski
1946.
- Świrszczyńska A.: O misiu trębaozu. M. Kot 1947.
- Świrszczyńska A.: O misiu co ohodził w złotych trzewikach.
M. Kot 1947.
- Świrszczyńska A.: O owieczoe Janosika. M. Kot 1947.
- Świrszczyńska A.: Smok wawelski. M. Kot 1947.
- Świrszczyńska A.: U Ślązaczki dwa synaozki. M. Kot 1947.
- Tobiasz M.: Pionierzy odrodzenia narodowego i politycznego
na Śląsku. Exlibris 1946.
- Tobiasz M.: Szlachta i możnowładztwo w dawnej Polsce. Ex-
libris 1946.
- Toporowicz K.: Bajeczki o grzecznym i niegrzecznym dzie-
ciach. Wydaw. Książek Popularnych 1947.
- Toporowicz K.: Miś psotnik. Wydaw. Książek Popularnych 1948.
- Tóth T.: Opieka duchowa nad młodzieżą. T. 2. S. Kamiński
1947.
- Tuszyński A.: Budowa i obsługa motocykla. Wiedza-Zawód-Kul-
tura 1947.
- Tuszyński A.: Budowa i obsługa samoohodu. Wiedza-Zawód-Kul-
tura 1945.
- Tuszyński A.: Diesel samochodowy. Wiedza-Zawód-Kultura 1947.
- Tuszyński A.: Ilustrowany informator samochodowy. S. Ka-
miński 1946.
- Tuszyński A.: Nauka kierowania samoohodem. Wiedza-Zawód-
Kultura 1945.
- Tuszyński A.: Przepisy o ruohu pojazdów mechanicznych.
S. Kamiński 1948.
- Tyrowicz L.: Litemictwo w reklamie. S. Kamiński 1946.
- Ujejski K.: Maraton. S. Kamiński 1945.
- Toz: M. Kot 1948.

- Ujejski K.: Wybór poezji. M. Kot 1948.
- Urbańczyk St.: Uniwersytet za kolozastymi drutami Sachsenhausen-Dachau. S. Kamiński 1946.
- Walozak J.: Elementarz automobilisty. Przełom 1947.
- Walozak J.: Urządzenia elektryczne pojazdów mechanicznych. Przełom 1947.
- Walozak W.: Samochodowy atlas Polski. Przełom 1947.
- Walozak W.: Znaki topograficzne stosowane najczęściej na mapach polskich Wojskowego Instytutu Geograficznego oraz najważniejsze znaki na mapach byłych zaborów. Wiedza-Zawód-Kultura 1946.
- Walozakowa J.: Choiwy rybak. Wydaw. Bajek i Baśni 1946.
- Walozakowa J.: Ukarana zazdrość. Wydaw. Bajek i Baśni 1946.
- Walter F. K.: Historia penicyliny. S. A. Krzyżanowski 1946.
- Washburne H. Ch.: Przez lądy i morza. Księgarnia Powszechna 1946.
- Weigall S. E.: Światło w mroku. Powieść. S. Kamiński 1946.
- Witkowski A., Zakrzewski K.: Zarys fizyki. S. Kamiński 1946.
- Wittek K.: Organizacja i zakres działania władz administracji ogólnej w zarysie. Księgarnia Powszechna 1948.
- Wnuk Wł.: Obóz kwarantanny. Wspomnienia z Sachsenhausen. S. Kamiński 1946.
- Województwo Krakowskie. Mapa. Glob J. Chodorowicz 1947.
- Wyka K.: Pogranicze powieści. Proza polska w latach 1945-1948. M. Kot 1948.
- Zabłocki F.: Sarmatyzm. Przełom 1945.
- Zaówilichowski J.: Nauka o przyrodzie dla klasy 3 szkół podstawowych. S. Kamiński 1946.
- Zakrooka H.: Starik-godovik. Czytanki rosyjskie. S. Kamiński 1945.
- Zakrzewska H.: Pojednanie. Powieść o niedźwiadku tatrzańskim. S. Kamiński 1945.
- Zaleska M.: W poszukiwaniu skarbów ziemi. T. Gieszozykielwicz 1945.

- Załoski T.: Pieśniarz polski. Zbiór pieśni. Krakowskie Tow. Wydaw. 1946.
- Zaus T.: Nowoczesne metody planowania sprzedaży. Wiedza-Zawód-Kultura 1947.
- Zawirski Z.: O współczesnych kierunkach filozofii. Wiedza-Zawód-Kultura 1947.
- Zborowski J.: Nauczanie elementarne. Czytanie, pisanie i arytmetyka w klasie pierwszej. Wiedza-Zawód-Kultura 1946.
- Zechenter W.: Abecadło z pieca spadło ... S. A. Krzyżanowski 1946.
- Zechenter W.: Baśń o świętym Mikołaju. M. Kot 1947.
- Zechenter W.: Budujemy miłej ojczyźnie dom. Zbiór wierszy. Wydaw. Książek Popularnych 1947.
- Zechenter W.: Czerwony Kapturek. Wydaw. Książek Popularnych 1946.
- Zechenter W.: Idziemy do ZOO. S. A. Krzyżanowski 1945.
- Zechenter W.: Moje zwierzątka. S. A. Krzyżanowski 1946.
- Zechenter W.: Na dworze króla Cukierka. S. A. Krzyżanowski 1945.
- Zechenter W.: Pimpus i Klimpus. S. A. Krzyżanowski 1946.
- Zechenter W.: Przygoda krasnoludka Noska. S. A. Krzyżanowski 1945.
- Zechenter W.: Ptasię podwórko. S. A. Krzyżanowski 1946.
- Zechenter W.: Strzępy okupacji. Poezje. S. A. Krzyżanowski 1945.
- Zechenter W.: Śnieżka. Wydaw. Książek Popularnych 1946.
- Zechenter W.: Wróżka kwiatów. S. A. Krzyżanowski 1945.
- Ziemnicki Wł.: Jezuskowa opowieść. Wydaw. Książek Popularnych 1947.
- Ziemnicki Wł.: Przygoda Jędrusia. Wydaw. Książek Popularnych 1948.
- Zoll F.: Międzynarodowe i międzydzielnicowe prawo prywatne w zarysie. Księgarnia Powszechna 1947.
- Zoll F.: Prawo cywilne w zarysie. Księgarnia Powszechna 1946.
- Zweig S.: Gwiazdy ludzkości. F. Pieozątkowski 1947.